

**2017. évi XXVIII. törvény
a nemzetközi magánjogról**

I. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A törvény hatálya

1. § E törvény határozza meg, hogy külföldi elemet tartalmazó magánjogi jogviszonyokban

- a) melyik állam jogát kell alkalmazni,
- b) milyen szabályok szerint állapítják meg a magyar bíróságok joghatóságukat és milyen eljárási szabályok alapján járnak el, valamint
- c) milyen feltételekkel ismerhetők el és hajthatók végre a külföldi bíróságok által hozott határozatok.

2. § E törvény rendelkezéseit olyan kérdésekben kell alkalmazni, amelyek nem tartoznak az Európai Unió általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa vagy nemzetközi szerződés hatálya alá.

2. Értelmező rendelkezések

3. § E törvény alkalmazásában

- a) eltérő rendelkezés hiányában bíróság alatt a polgári ügyekben eljáró más hatóságot is megfelelően érteni kell,
- b) az ember szokásos tartózkodási helye az a hely, ahol az adott jogviszony összes körülményéből megállapíthatóan életvitelének tényleges központja van; ennek meghatározása során az érintett szándékára utaló tényekre is figyelemmel kell lenni,
- c) lakóhely az a hely, ahol az ember állandóan vagy a végleges letelepedés szándékával lakik.

3. Minősítés

4. § (1) Annak megítélése során, hogy a tényállásra alkalmazandó jogot melyik kollíziós szabály alapján kell meghatározni, a magyar jog fogalomrendszere az irányadó.

(2) A magyar jogban ismeretlen jogintézmény minősítését a jogintézményt szabályozó külföldi jog alapján kell elvégezni, különös tekintettel annak a külföldi jogban betöltött funkciójára és céljára.

(3) Ha a külföldi jogintézmény a magyar jogban nem ismeretlen, de funkciója vagy célja eltér attól, amit a külföldi jogban betölt, akkor a minősítés során a külföldi jogra is figyelemmel kell lenni.

(4) Az (1)–(3) bekezdés megfelelően alkalmazandó a joghatóság megállapítása, illetve a külföldi határozatok elismerése és végrehajtása során is.

4. Vissza- és továbbutalás

5. § (1) Ha e törvénynek az alkalmazandó jogot meghatározó kollíziós szabályai külföldi jogra utalnak, a külföldi jognak a kérdést közvetlenül rendező anyagi jogi szabályait kell alkalmazni.

(2) Ha az alkalmazandó külföldi jogot e törvény értelmében az állampolgárság határozza meg és a külföldi jog kollíziós szabályai

- a) a magyar jogra utal vissza, a magyar anyagi jogot kell alkalmazni;
- b) egy másik külföldi jogra utal tovább, ennek a jognak az anyagi jogi szabályait kell alkalmazni.

5. Több jogrendszerrel rendelkező államok

6. § (1) Ha e törvény értelmében a tényállásra olyan, több területi egységből álló állam jogát kell alkalmazni, amelynek területi egységei saját jogrendszerrel rendelkeznek, akkor az adott állam területközi kollíziós szabályai határozzák meg, hogy melyik területi egység joga alkalmazandó.

(2) Ha e törvény értelmében a tényállásra olyan állam jogát kell alkalmazni, amely a személyek különböző csoportjai vonatkozásában különböző jogrendszerekkel rendelkezik, akkor az adott állam személyközi kollíziós szabályai határozzák meg, hogy melyik jog alkalmazandó.

(3) Ha az alkalmazandó jogban nincsenek területközi vagy személyközi kollíziós szabályok, illetve azok tartalma nem állapítható meg, vagy ha e szabályok nem vezetnek egyetlen alkalmazandó jog kijelöléséhez, az adott államnak azt a jogrendszerét kell alkalmazni, amelyik a tényállással a legszorosabb kapcsolatban van.

6. A külföldi jog alkalmazása és tartalmának megállapítása

7. § (1) A bíróság a külföldi jogot hivatalból alkalmazza.

(2) A bíróság a külföldi jogot annak saját szabályai és gyakorlata szerint értelmezi.

8. § (1) A külföldi jog tartalmát a bíróság hivatalból állapítja meg.

(2) A külföldi jog tartalmának megállapításához a bíróság bármely eszközt igénybe vehet, így különösen a felek előterjesztéseit, szakvéleményt vagy az igazságügyért felelős miniszter (a továbbiakban: a miniszter) erre vonatkozó tájékoztatását.

(3) Ha a külföldi jog tartalma észszerű időn belül nem állapítható meg, akkor a magyar jogot kell alkalmazni. Ha a magyar jog szabályai alapján az adott tényállás nem bírálható el, akkor az alkalmazandó joghoz legközelebb álló külföldi jogot kell alkalmazni.

7. Jogválasztás

9. § (1) E törvény eltérő rendelkezése hiányában

- a) a jogválasztásnak kifejezettnek kell lennie,
- b) a jogválasztásról szóló megállapodás létrejöttére és érvényességére annak az államnak a joga az irányadó, amelynek joga a megállapodás létrejötté és érvényessége esetén az adott jogviszonyra alkalmazandó lenne, ugyanakkor a jogválasztást akkor is létrejöttnek és érvényesnek kell tekinteni, ha megfelel a megállapodás megkötésének helye szerinti állam jogának.

(2) A jogválasztás harmadik személyek szerzett jogait nem sértheti.

8. Általános kitérítő klauzula

10. § (1) Ha az ügy körülményei alapján nyilvánvaló, hogy az ügy az e törvény szerint irányadó jognál lényegesen szorosabban kapcsolódik egy másik joghoz, kivételesen ezt a másik jogot lehet alkalmazni. A bíróság erről az alperesi ellenkérelem bírósághoz érkezésétől számított legkésőbb harminc napon belül dönteni köteles.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha az irányadó jog meghatározására jogválasztás útján került sor.

9. Általános kisegítő szabály

11. § Ha e törvény nem tartalmaz rendelkezést a hatálya alá tartozó valamely jogviszonyra nézve, arra annak az államnak a joga alkalmazandó, amellyel a jogviszony a legszorosabb kapcsolatban van.

10. Közrendi záradék

12. § (1) A magyar közrendbe ütközik és ezért mellőzni kell az e törvény értelmében irányadó külföldi jog alkalmazását, ha annak eredménye az adott ügyben nyilvánvalóan és súlyosan sértené a magyar jogrendszer alapvető értékeit és alkotmányos elveit.

(2) Ha a közrend sérelme másképp nem hárítható el, a külföldi jog mellőzött rendelkezése helyett a magyar jog rendelkezéseit kell alkalmazni.

11. Feltétlen alkalmazást kívánó szabályok

13. § (1) Az e törvény értelmében irányadó jogra tekintet nélkül alkalmazni kell a magyar jognak azokat a rendelkezéseit, amelyek tartalmából és céljából egyértelműen megállapítható, hogy azok az e törvény hatálya alá tartozó jogviszonyokban is feltétlen érvényesülést kívánnak (imperatív szabályok).

(2) Más állam jogának feltétlen érvényesülést kívánó rendelkezései akkor vehetők figyelembe, ha azok a tényállással szoros kapcsolatban vannak és annak megítélése szempontjából meghatározó jelentőségűek.

12. Statútumváltás

14. § Az alkalmazandó jogot meghatározó körülmények megváltozásának a változást megelőzően alkalmazandó jog szerint érvényesen létrejött jogviszonyokra csak akkor van hatása, ha e törvény kifejezetten így rendelkezik.

II. FEJEZET

SZEMÉLYEK

13. Az ember mint jogsalony

15. § (1) Az ember jogképességét, cselekvőképességét és személyiségi jogait személyes joga alapján kell elbírálni.

(2) Az ember személyes joga annak az államnak a joga, amelynek az állampolgára.

(3) Akinek több állampolgársága van, és egyik állampolgársága magyar, személyes joga a magyar jog, kivéve, ha a másik állampolgárságához szorosabb kapcsolat fűzi.

(4) Akinek több állampolgársága van, amelyek egyike sem magyar, személyes joga azon állampolgársága szerinti állam joga, amelyhez az adott ügy lényeges körülményeire tekintettel a legszorosabb kapcsolat fűzi.

(5) Akinek több állampolgársága van, amelyek egyike sem magyar, és egyik állampolgárságához sem fűzi szorosabb kapcsolat, továbbá akinek az állampolgársága nem állapítható meg, valamint a hontalan személyes joga annak az államnak a joga, ahol a szokásos tartózkodási helye van.

(6) Ha az ember személyes joga a (2)–(5) bekezdés alapján nem állapítható meg, a magyar jogot kell alkalmazni.

(7) A Magyarországon menedéjogot élvező személynek, valamint a befogadottnak az (1) bekezdés szerinti jogviszonyaira a magyar jog alkalmazandó.

16. § (1) Az ember névviselésére a személyes joga, vagy kérelmére a magyar jog alkalmazandó.

(2) Akinek több állampolgársága van, születési nevének viselésére bármelyik állampolgársága szerinti jogot választhatja.

(3) A házassági névviselésre a felek együttes kérelmére bármelyik házastárs állampolgársága szerinti jog vagy a magyar jog alkalmazandó. Együttes kérelem hiányában a 27. § irányadó.

(4) Házasság felbontása vagy érvénytelenségének megállapítása esetén a névviselésre annak az államnak a joga alkalmazandó, amely alapján a házassági név keletkezett.

(5) Magyar állampolgár más állam joga szerint érvényesen bejegyzett születési és házassági nevét belföldön el kell ismerni, ha az érintett magyar állampolgár vagy házastársa e másik államnak is állampolgára, vagy az érintett magyar állampolgár szokásos tartózkodási helye abban az államban van. Nem lehet olyan nevet elismerni, amely a magyar közrendbe ütközik.

17. § (1) Azt a személyt, aki a személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, a mindennapi életben tömegesen előforduló, és különösebb megfontolást nem igénylő, belföldön kötött és teljesített csekély jelentőségű szerződése szempontjából cselekvőképesnek kell tekinteni, ha a magyar jog szerint cselekvőképes lenne.

(2) Azt a személyt, aki személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, de a magyar jog szerint cselekvőképes lenne, egyéb vagyoni jogi ügyletei szempontjából is cselekvőképesnek kell tekinteni, ha az ügylet jogkövetkezményeinek belföldön kell beállniuk.

18. § (1) A gondnokság alá helyezés vagy a nagykorú személy cselekvőképességét nem érintő más védelmi intézkedés feltételeire, létrejöttére, módosítására, megszűnésére, ennek joghatásaira, valamint az ebből fakadó jogviszonyokra annak az államnak a joga alkalmazandó, ahol az alapul szolgáló tények elbírálása idején az érintett személy szokásos tartózkodási helye található.

(2) Ha az érintett nagykorú személy érdeke indokolja, az eljáró bíróság kivételesen alkalmazhatja vagy figyelembe veheti annak a másik államnak a jogát, amellyel az ügy szorosabb kapcsolatban van.

19. § (1) A 18. § rendelkezései a nagykorú cselekvőképes személy cselekvőképességének jövőbeli korlátozása vagy érdekeinek védelmére való képességének hiánya esetére tett jognyilatkozatának létrejöttére, érvényességére, terjedelmére, módosítására és visszavonására is megfelelően irányadók azzal, hogy ezekre nézve a jognyilatkozat keletkezésékor fennálló szokásos tartózkodási hely szerinti állam joga alkalmazandó.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően a nagykorú cselekvőképes személy írásban tett nyilatkozatban választhatja:

a) annak az államnak a jogát, amelynek állampolgára,

b) annak az államnak a jogát, ahol korábban szokásos tartózkodási helye volt, vagy

c) meghatározott vagyontárgy vonatkozásában annak az államnak a jogát, amelynek területén a vagyontárgy van.

20. § Az ügyeinek vitelében akadályozott személy képviselőt, valamint az eseti gondnokságra a kirendelő bíróság államának jogát kell alkalmazni.

21. § (1) A holtak vagy eltűntek nyilváníására, továbbá a halál tényének megállapítására az eltűnt személy személyes joga alkalmazandó.

(2) Ha az eltűnt személy személyes joga nem a magyar jog, belföldi jogi érdek fennállása esetén a magyar jogot kell alkalmazni.

14. A jogi személy

22. § (1) A jogi személy személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén a jogi személyt nyilvántartásba vették.

(2) Ha a jogi személyt több állam joga szerint vették nyilvántartásba vagy a létesítő okiratban megjelölt székhely államának joga szerint nyilvántartásba vételére nincs szükség, személyes joga annak az államnak a joga, ahol a létesítő okiratában megjelölt székhelye van.

(3) Ha a jogi személy a létesítő okiratban megjelölt székhellyel nem rendelkezik vagy több ilyen székhelye van, és egyik állam joga szerint sem vették nyilvántartásba, személyes joga annak az államnak a joga, amelynek területén a központi ügyintézés helye van.

(4) A jogi személy jogállását, így különösen a jogi személy

a) jogképességét,

b) létrehozását és megszűnését,

c) törvényes és szervezeti képviselőt,

d) személyhez fűződő jogait,

- e) szervezetét,
- f) tagjainak egymás közötti jogviszonyait,
- g) tagjai és a jogi személy közötti jogviszonyokat, valamint
- h) a jogi személynek, a tagjainak és vezető tisztségviselőinek a jogi személy kötelezettségeiért való felelősségét a jogi személy személyes joga szerint kell elbírálni.

(5) Az e §-ban foglalt rendelkezések a jogi személyiséggel nem rendelkező jogalanyokra is megfelelően irányadók.

15. Személyhez fűződő jogok megsértése

23. § (1) A személyhez fűződő jogok megsértésére a sértett szokásos tartózkodási helyének – jogi személy esetén a létesítő okirata szerinti székhelyének – jogát kell alkalmazni. E jog alapján kell megítélni, hogy történt-e jogsértés, és e jog szerint kell megállapítani a jogsértés következményeit.

(2) Akinak személyhez fűződő jogát megsértik, legkésőbb a perfelvételi szakban a bíróság által megállapított határidőn belül választhatja:

- a) annak az államnak a jogát, ahol érdekeinek központja található,
- b) annak az államnak a jogát, ahol a jogsértő szokásos tartózkodási helye – jogi személy esetén létesítő okirata szerinti székhelye – található, vagy
- c) a magyar jogot.

(3) Az (1)–(2) bekezdést a személyhez fűződő jogok sérelmének a veszélye esetén is alkalmazni kell.

III. FEJEZET

CSALÁDJOG

16. Általános szabályok

24. § A házastársak közös állampolgársága az, amely állampolgársággal mindkétlen rendelkeznek. Ha a házastársak több közös állampolgársággal rendelkeznek, akkor e fejezet alkalmazásában azt a közös állampolgárságukat kell figyelembe venni, amelyhez őket az ügy összes körülményére tekintettel a legszorosabb kapcsolat fűzi.

25. § A gyermeket érintő családjogi jogviszonyokra a magyar jogot kell alkalmazni, ha az a gyermekekre nézve kedvezőbb.

17. A házasságra vonatkozó különös szabályok

26. § (1) A házasság csak akkor érvényes, ha ennek anyagi jogi feltételei a házasságkötés időpontjában mindkét házасuló személyes joga szerint fennállnak.

(2) A házasságkötés érvényességének alaki kellékeire a házasságkötés helyén és idején hatályos jog alkalmazandó.

(3) A házasságkötésre és a házasság érvényességére vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell a házasság létezése vagy nemlétezése megállapításának kérdésében is.

(4) A házasságot Magyarországon nem lehet megkötni, ha a házasságkötésnek a magyar jog szerint elháríthatatlan akadálya van.

27. § (1) A házastársak személyi és vagyoni jogviszonyaira – a 16. § (3)–(5) bekezdése szerinti eltérésekkel – annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek az elbírálás időpontjában mindkét házastárs állampolgára.

(2) Ha az elbírálás időpontjában a házastársak állampolgársága különböző, annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén a házastársak közös szokásos tartózkodási helye, ennek hiányában a házastársak utolsó közös szokásos tartózkodási helye található.

(3) Ha a házastársaknak nem volt közös szokásos tartózkodási helye, az eljáró bíróság államának jogát kell alkalmazni.

28. § (1) A házastársak vagyoni jogviszonyaikra megválaszthatják az alkalmazandó jogot, feltéve, hogy ez az alábbi jogok egyike:

- a) annak az államnak a joga, amelynek a házastársak egyike a megállapodás megkötésének időpontjában az állampolgára,
- b) annak az államnak a joga, amelynek területén a házastársak egyike a megállapodás megkötésének időpontjában szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik,

vagy

- c) az eljáró bíróság államának a joga.
- (2) A jogválasztás joga a házасulókat is megilleti.
- (3) Jogválasztásra legkésőbb a perfelvételi szakban a bíróság által megállapított határidőn belül van lehetőség.

(4) Ha a házastársak másként nem állapodnak meg, a házastársak vagyoni jogviszonyaira alkalmazandó jog megválasztása csak a jövőre nézve bír joghatással.

29. § A házassági vagyoni szerződés alaki szempontból érvényes akkor is, ha megfelel a megkötésének helye szerinti jognak.

30. § A házastársak az 1259/2010/EU tanácsi rendelet 5–7. cikke szerinti jogválasztással legkésőbb a perfelvételi szakban a bíróság által megállapított határidőn belül élhetnek.

18. Családi jogállás

31. § (1) Az apaság vagy az anyaság megállapítása, továbbá az apaság vélelmének megdöntése kérdésében a gyermek születése idején fennállott személyes jogát kell alkalmazni.

(2) A gyermek apai elismerését a gyermeknek az elismerés idején fennálló személyes joga szerint, a megfogant, de még meg nem született gyermek elismerését pedig az anyának az elismerés idején fennálló személyes joga szerint kell elbírálni. Az elismerést alaki okból nem lehet érvénytelennek tekinteni, ha az akár a magyar jog, akár az elismerés helyén és idején hatályos jog szerint alakilag érvényes.

32. § Ha a 31. § alapján alkalmazandó jog szerint az apai jogállás betöltetlen, az üggyel szoros kapcsolatban álló másik állam joga alkalmazandó, ha az e tekintetben a gyermekekre nézve kedvezőbb.

19. Örökbefogadás

33. § (1) Az örökbefogadás csak akkor érvényes, ha ennek feltételei mind az örökbefogadó, mind az örökbe fogadni kívánt személy örökbefogadás idején fennálló személyes joga szerint fennállnak.

(2) Az örökbefogadás jogi hatásaira, az örökbefogadás megszűnésére, valamint ennek jogi hatásaira az örökbefogadónak az örökbefogadás vagy annak megszűnése idején fennálló személyes jogát kell alkalmazni.

(3) Ha az örökbefogadó házastársak, akkor az örökbefogadás jogi hatásaira, az örökbefogadás megszűnésére, valamint ennek jogi hatásaira

- a) a házastársaknak az örökbefogadás vagy annak megszűnése idején fennálló közös állampolgársága szerinti állam jogát, ennek hiányában,
- b) annak az államnak a jogát, amelynek területén az örökbefogadás, vagy ennek megszűnése idején a házastársak közös szokásos tartózkodási helye volt, ennek hiányában
- c) az eljáró bíróság államának jogát kell alkalmazni.

20. Szülő és gyermek közötti jogviszony, gyámság

34. § (1) A szülő és gyermek közötti jogviszonyra, valamint a gyámságra – a nagykorúvá válást és a névviselést kivéve – az eljáró bíróság államának joga alkalmazandó.

(2) Ha a gyermek érdeke indokolja, az eljáró bíróság kivételesen alkalmazhatja vagy figyelembe veheti annak a másik államnak a jogát, amellyel az ügy szoros kapcsolatban van.

ÉLETTÁRSAK, BEJEGYZETT ÉLETTÁRSAK

21. Élettársak

35. § (1) Az élettársi kapcsolat létrejöttére, megszűnésére és joghatásaira az élettársak közös állampolgársága szerinti állam joga alkalmazandó.

(2) Ha az élettársak állampolgársága különböző, annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek területén az élettársak szokásos tartózkodási helye, ennek hiányában az utolsó közös szokásos tartózkodási helye található.

(3) Ha az élettársak közös szokásos tartózkodási helye nem állapítható meg, az eljáró bíróság államának joga alkalmazandó.

(4) Az élettársak közös állampolgárságára a 24. § rendelkezései megfelelően irányadók.

36. § Az élettársak vagyoni jogviszonyaikra jogot választhatnak. Az élettársak jogválasztására a 28. § megfelelően irányadó.

22. Bejegyzett élettársak

37. § (1) A bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttére és érvényességére, valamint annak joghatásaira, ide nem értve a névviselést, a 26–29. § rendelkezéseit az e §-ban meghatározott kivételekkel megfelelően kell alkalmazni.

(2) A bejegyzett élettársi kapcsolat létesítésének nem akadálya, és annak érvényességét nem érinti, ha a leendő bejegyzett élettárs személyes joga az azonos neműek bejegyzett élettársi kapcsolatának jogintézményét nem ismeri, feltéve, hogy

a) a magyar állampolgársággal nem rendelkező leendő bejegyzett élettárs igazolja, hogy személyes joga szerint házasságkötésének nem lenne akadálya, és

b) legalább az egyik leendő bejegyzett élettárs magyar állampolgár vagy belföldön szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik.

(3) A bejegyzett élettársi kapcsolat joghatásaira a (2) bekezdésben meghatározott esetekben a magyar jogot kell alkalmazni.

(4) A bejegyzett élettársak közös állampolgárságára a 24. § rendelkezései megfelelően irányadók.

38. § (1) A bejegyzett élettársi kapcsolat megszűnésére annak az államnak a jogát kell alkalmazni,

a) amelynek területén a bejegyzett élettársi kapcsolat megszüntetésére irányuló eljárást megindító kereset vagy kérelem benyújtásakor a bejegyzett élettársak szokásos tartózkodási helye található, ennek hiányában

b) amelynek területén a bejegyzett élettársak utolsó szokásos tartózkodási helye található, ha ez a tartózkodási hely a kereset vagy kérelem benyújtásától számított egy évnél nem régebbi időpontban szűnt meg, feltéve, hogy a kereset vagy kérelem benyújtásakor az egyik bejegyzett élettárs még mindig ebben az államban tartózkodik, ennek hiányában

c) amelynek a kereset vagy kérelem benyújtásakor mindkét bejegyzett élettárs az állampolgára volt.

(2) Ha az alkalmazandó jog az (1) bekezdés alapján nem határozható meg, továbbá a 37. § (2) bekezdésében meghatározott esetekben az eljáró bíróság a saját államának jogát alkalmazza.

V. FEJEZET

DOLOGI JOG

23. Általános szabályok

39. § (1) A dolog fekvésének helyén irányadó jogot kell alkalmazni – ha e törvény másként nem rendelkezik – a tulajdonjogra és más dologi jogra, ideértve a zálogjogot és a birtokot is.

(2) A dolog fekvésének helyén irányadó jog annak az államnak a joga, amelynek területén a dolog a jogi hatást kiváltó tény létrejöttének időpontjában van.

(3) Ha a dolog egy másik dolog alkotórésze vagy tartozéka, arra a fődolog fekvésének helye szerinti jog, egyéb dologkapcsolatra vagy dologösszességre az azzal legszorosabb kapcsolatban álló jog alkalmazandó.

40. § Az alkalmazandó jog határozza meg különösen

a) a dolog jogi tulajdonságait,

b) a dologi jog tartalmát,

c) a dologot terhelő biztosítékok sorrendjét,

d) a dologi jog jogosultját,

e) a dologi jog keletkezését, fennállását és megszűnését és

f) a dologi jog harmadik személyekkel szembeni hatályát.

41. § (1) Ha a dologi jogi jogváltást követően az ingó dolog tartósan egy másik állam területére kerül, a korábban szerzett jogok a dolog új fekvési helyének joga szerint ismerhetők el.

(2) Ha a dologi jogi jogszerezés joghatása a dolog korábbi fekvési helyén nem állt be és az ingó dolog tartósan egy másik államba kerül, a jogszerezésre ez utóbbi állam joga alkalmazandó.

(3) Az ingó dolog elbirtoklására annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek területén a dolog az elbirtoklási idő lejártakor volt.

(4) Az elbirtoklást a dolog fekvési helyének megváltozása nem szakítja meg.

24. Különös szabályok

42. § (1) Lajstromozott vízi vagy légi járműre vonatkozó dologi jogokra annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek lobogója vagy más felségjelvénye alatt a jármű közlekedik.

(2) Vasúti járműre vonatkozó dologi jogokra az üzembe helyezés államának joga alkalmazandó.

43. § (1) A rendeltetési hely államának joga alkalmazandó az úton lévő ingó dologra vonatkozó dologi jogokra. Az úton lévő ingó dolog eladásával, beraktározásával vagy elzálogosításával kapcsolatos dologi jogi joghatásokra – ha erre a tulajdonos vagy rendelkezésre jogosult akaratán kívül kerül sor – az intézkedés időpontjában a dolog fekvésének helyén irányadó jog alkalmazandó.

(2) Az utas személyes joga alkalmazandó az általa magával vitt személyes használati tárgyakra vonatkozó dologi jogokra.

44. § (1) A nyilvántartásba vétellel létrejövő dologi jogi biztosítéka a biztosítéki nyilvántartás vezetésének helye szerinti állam joga alkalmazandó.

(2) Ha a dologi jogi biztosíték létrejöttéhez nyilvántartásba vételre nincs szükség, vagy az alkalmazandó jog az (1) bekezdés szerint nem állapítható meg, a dologi jogi biztosítéka a biztosítéki adós személyes joga alkalmazandó.

(3) A tulajdonjog-fenntartással átruházott ingó dolog tekintetében a jogfenntartás joghatásaira a dolog fekvése szerinti állam joga alkalmazandó, kivéve, ha a felek az átruházott ingó dolog rendeltetési helye szerinti állam jogát választják.

(4) Fizetési számlára, banki letétre és dematerializált értékpapírra vonatkozó biztosítéka annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben a biztosítékot tartalmazó nyilvántartást, illetve számlát vezetnek vagy amelyben a központi letéti rendszer működik.

(5) Követelésre alapított biztosítéka a felek által választott jog, ennek hiányában a biztosíték nyilvántartásba vételének helye szerinti állam joga, nyilvántartásba nem vett biztosíték esetében a biztosítéki adós személyes joga alkalmazandó.

45. § (1) Ingó dolog tulajdonjogának átruházására irányuló szerződésükben a felek a dologi jogi joghatásokra választhatják a dolog fekvése vagy a dolog szerződés szerinti rendeltetési helye államának jogát.

(2) Ha a vállalati (üzleti) vagyon, mint egész száll át, a felek a dologi jogi joghatásokra – ingatlan kivételével – választhatják a jogelőd személyes jogát.

(3) Jogválasztásra legkésőbb a perfelvételi szakban a bíróság által megállapított határidőn belül van lehetőség.

46. § (1) Ha egy állam által kulturális javai közé tartozónak tekintett dolog olyan módon hagyja el az állam területét, amely a saját joga szerint a kivitel időpontjában jogellenes, akkor az állam által érvényesített tulajdonjogi igényre az igényt érvényesítő állam választása szerint ennek az államnak a jogát vagy annak a másik államnak a jogát kell alkalmazni, amelynek területén az adott dolog a tulajdonjogi igény elbírálásának időpontjában van.

(2) Ha annak az államnak a joga, amely a jogellenesen elvitt dolgot a kulturális javai közé tartozónak tekint, nem nyújt védelmet a jóhiszemű birtokosnak, e személy igényelheti az azon állam joga szerinti védelmet, amelynek területén az adott dolog a tulajdonjogi igény elbírálásának időpontjában van.

47. § (1) Az eredeti tulajdonos birtokából jogellenesen kikerült dologra vonatkozó tulajdonjogi igényre az eredeti tulajdonos választása szerint annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek területén az eltűnése időpontjában a dolog volt, vagy amelynek területén a tulajdonjogi igény elbírálásának időpontjában a dolog van.

(2) Ha annak az államnak a joga, amelynek területén eltűnése időpontjában a dolog feküdt, nem nyújt védelmet a jóhiszemű birtokosnak, e személy igényelheti az annak az államnak a joga szerinti védelmet, amelynek területén az adott dolog a tulajdonjogi igény elbírálásának időpontjában van.

VI. FEJEZET

SZELLEMI TULAJDONJOG

25. Szerzői és iparjogvédelmi jogok

48. § A szerzői jogok létrejöttére, tartalmára, megszűnésére és érvényesítésére annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek területére a védelmet igénylik.

49. § Iparjogvédelmi jogok létrejöttére, tartalmára, megszűnésére és érvényesítésére annak az államnak a joga alkalmazandó, amelyben az oltalmat megadták, illetve ahol a bejelentést megtették.

VII. FEJEZET

KÖTELEMI JOG

26. Szerződéses kötelmi viszonyok

50. § (1) A szerződésre a felek által választott jog alkalmazandó. Ha a jogválasztás nem kifejezett, annak a szerződés rendelkezéseiből vagy az ügy körülményeiből egyértelműen megállapíthatónak kell lennie. Választásukkal a felek a szerződés egészére vagy annak csak egy részére alkalmazandó jogot határozhatják meg.

(2) Jogválasztásra legkésőbb a perfelvételi szakban, a bíróság által megállapított határidőn belül van lehetőség.

(3) A felek a (2) bekezdés sérelme nélkül megállapodhatnak abban, hogy a szerződésre a korábban – az e § szerinti jogválasztás, vagy ennek hiányában az e törvény rendelkezései alapján – alkalmazandó jog helyett egy másik jog alkalmazandó. A szerződés alkalmazandó jogra vonatkozó rendelkezéseinek a szerződéskötés után bekövetkezett módosítása a szerződésnek az alaki érvényességre irányadó jog szerinti érvényességét nem érinti.

(4) Ha a szerződés csak egy állam jogához kapcsolódik, a jogválasztás nem sértheti e jognak azokat a szabályait, amelyekről megállapodással nem lehet eltérni.

(5) Az alkalmazandó jogra vonatkozó megállapodás létrejöttére és érvényességére az 53–54. § megfelelően alkalmazandó.

51. § Jogválasztás hiányában a szerződésre annak az államnak a jogát kell alkalmazni, amelyhez a szerződés az adott jogviszony lényeges elemei szerint legszorosabban kapcsolódik.

52. § (1) A felek megválaszthatják a választottbírói megállapodásra alkalmazandó jogot.

(2) Jogválasztás hiányában a választottbírói megállapodásra az alapjogviszonyra választott jog, ennek hiányában az alapjogviszonyra jogválasztás hiányában irányadó jog alkalmazandó.

(3) Ha a felek kijelölték a választottbírói eljárás helyét, a választottbírói megállapodásra az eljárás helye szerinti állam joga alkalmazandó, feltéve, hogy a megállapodással e jog a (2) bekezdésben megjelölt jognál szorosabb kapcsolatban van.

(4) A választottbírói megállapodást alaki okból nem lehet érvénytelennek tekinteni, ha az e § alapján meghatározott jogok bármelyike, vagy az eljáró bíróság államának joga szerinti alaki követelményeknek megfelel.

53. § A szerződés vagy valamely szerződési feltétel létrejöttét és érvényességét az a jog határozza meg, amely a szerződés vagy szerződési feltétel érvényessége esetén e törvény alapján alkalmazandó lenne.

54. § (1) Alakilag érvényes a szerződés azok között a személyek között, akik vagy akiknek a képviselői a szerződéskötés időpontjában ugyanabban az államban tartózkodnak, ha a szerződés megfelel az e törvény alapján alkalmazandó jog vagy a megkötés helye szerinti állam joga alaki követelményeinek.

(2) Alakilag érvényes a szerződés azok között a személyek között, akik vagy akiknek a képviselői a szerződéskötés időpontjában különböző államban tartózkodnak, ha a szerződés megfelel az e törvény alapján alkalmazandó jog vagy bármely olyan állam joga alaki követelményeinek, ahol bármelyik fél vagy képviselője a szerződéskötéskor jelen van, vagy ahol bármelyik fél az adott időpontban szokásos tartózkodási hellyel rendelkezett.

(3) A meglévő vagy tervezett szerződéssel kapcsolatos joghatás kiváltására irányuló egyoldalú jognyilatkozat alakilag akkor érvényes, ha megfelel az e törvény alapján a szerződésre alkalmazandó jog vagy azon jog alaki követelményeinek, amely a szerződésre irányadó lenne, vagy ha megfelel a jognyilatkozat megtételének helye szerinti állam vagy azon állam joga alaki követelményeinek, ahol a jognyilatkozatot tevő személy a jognyilatkozat megtételének időpontjában szokásos tartózkodási hellyel rendelkezik.

(4) Az (1)–(3) bekezdéstől eltérően arra a szerződésre, amelynek tárgya ingatlannal kapcsolatos dologi jog vagy ingatlanbérlet, az ingatlan fekvése szerinti állam jogában előírt alaki követelmények irányadók, ha

a) e követelmények a szerződéskötés helyétől és a szerződésre irányadó jogtól függetlenül kötelező jellegűek, és

b) e követelményektől megállapodás útján nem lehet eltérni.

55. § (1) Ezen alcím alkalmazásában a jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany szokásos tartózkodási helyének a központi ügyintézés helyét kell tekinteni. Az üzleti tevékenysége körében eljáró természetes személy szokásos tartózkodási helye az üzleti tevékenysége fő helye.

(2) A fióktelep, kereskedelmi képviselő vagy más telephely működése keretében kötött szerződés esetén, vagy ha a szerződés szerint a teljesítésre a fióktelep, kereskedelmi képviselő vagy más telephely kötelezett, szokásos tartózkodási helynek a fióktelep, kereskedelmi képviselő vagy más telephely szerinti állam tekintendő.

(3) A szokásos tartózkodási hely meghatározása szempontjából a szerződés megkötésének időpontja irányadó.

56. § Az egyoldalú jognyilatkozatokra – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – a szerződésekre vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

27. Az értékpapír

57. § (1) Az értékpapír alaki kellékeire és jellegére – ideértve az értékpapír bemutatóra vagy névre szóló jellegét is – annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek joga az értékpapírba foglalt jogra irányadó.

(2) Az értékpapírral való rendelkezés dologi jogi joghatásaira e törvény dologi jogi szabályai megfelelően alkalmazandók.

(3) Dematerializált értékpapírral való rendelkezés értékpapírba foglalt jogon kívüli joghatásaira annak az államnak a joga alkalmazandó, amely az értékpapírszámla vezetőjének állami felügyeletét ellátja, ennek hiányában ahol az értékpapírszámlát vezetik. Ha e szerint több jog alkalmazása merül fel, annak az államnak a joga alkalmazandó, amely a jogosult jogszerzését biztosítja.

58. § (1) Az értékpapírba foglalt kötelmi jogra a választott jog, ennek hiányában az értékpapír kibocsátási helyének joga, ha az sem állapítható meg, akkor a kibocsátó személyes joga alkalmazandó.

- (2) Az értékpapírba foglalt tagsági jogra a kibocsátó személyes joga alkalmazandó.
 (3) Az értékpapírba foglalt dologi jogra a kibocsátás helye szerinti állam joga alkalmazandó.
 (4) Ha az értékpapír több jogot is megtestesít, jogválasztás hiányában az értékpapír központi elemét jelentő jogra irányadó szabályok alkalmazandók.

28. Szerződésen kívüli kötelmi jogviszonyok

59. § A 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikk második fordulatában lehetővé tett, a károkozó esemény bekövetkezési helyének jogára irányuló választással a kártérítést követelő személy legkésőbb a perfelvételi szakban, a bíróság által megállapított határidőn belül élhet.

60. § A szerződésen kívüli kötelmi jogviszonyokra annak az államnak a joga alkalmazandó, amelynek területén a kötelemkeletkeztető jogi tény hatása bekövetkezett.

61. § Ha a szerződésen kívüli jogviszony jogosultjának és kötelezettjének szokásos tartózkodási helye – jogi személy esetén a létesítő okirata szerinti székhelye – a kötelemkeletkeztető jogi tény hatásának bekövetkezésekor ugyanabban az államban van, ennek az államnak a joga alkalmazandó.

62. § Ha a szerződésen kívüli jogviszony szorosan összefügg egy, a felek között a szerződésen kívüli jogviszony keletkezésekor már meglévő másik jogviszonnyal, akkor a szerződésen kívüli jogviszonyra is e másik jogviszonyra irányadó jog alkalmazandó.

63. § (1) A felek a szerződésen kívüli kötelmi jogviszony létrejöttét követően jogot választhatnak. Ha a jogválasztás nem kifejezett, annak az ügy körülményeiből egyértelműen megállapíthatóknak kell lennie.

(2) Jogválasztásra legkésőbb a perfelvételi szakban, a bíróság által megállapított határidőn belül van lehetőség.

(3) Ha a jogviszony csak egy állam jogához kapcsolódik, a jogválasztás nem sértheti e jognak azon szabályait, amelyektől megállapodással nem lehet eltérni.

VIII. FEJEZET

ÖRÖKLÉSI JOG

29. Szóbeli végrendelet, az állam öröklése

64. § A szóbeli végrendelet és annak visszavonása alakilag érvényes, ha megfelel

- a magyar jognak,
- a keletkezés vagy a visszavonás helyén és idején hatályos jognak,
- annak a jognak, amely a szóbeli végrendelet létrejöttékor, annak visszavonása időpontjában vagy az örökhagyó halála idején az örökhagyó személyes joga volt,
- a szóbeli végrendelet létrejöttékor, annak visszavonása időpontjában vagy az örökhagyó halálakor az örökhagyó lakóhelyén vagy szokásos tartózkodási helyén hatályos jognak, vagy
- ingatlanra vonatkozó szóbeli végrendelet esetében az ingatlan fekvésének helyén irányadó jognak.

65. § Ha az öröklésre alkalmazandó jog szerint a belföldi hagyatékra nincs örököse, a belföldi hagyaték öröklésére a magyar jognak a magyar állam öröklésére irányadó szabályait kell alkalmazni.

IX. FEJEZET

ELJÁRÁSJOGI RENDELKEZÉSEK

30. Általános szabályok

66. § A magyar bíróság eljárására – ha e törvény másként nem rendelkezik – a magyar jog alkalmazandó.

67. § (1) A magyar bíróság előtt kezdeményezett fizetesképtelenségi eljárás joghatásaira a magyar jogot kell alkalmazni.

(2) A fizetesképtelenségi eljárásnak az adós ingatlanon, hajón vagy légi járművön és értékpapíron fennálló, közhiteles nyilvántartásba való bejegyzéshez kötött jogaira, valamint ilyen jogok megszerzésére vagy ellenérték fejében történő elidegenítésére irányuló szerződésre gyakorolt hatásaira az ingatlan fekvése szerinti, illetve a nyilvántartás vezetésének helye szerinti állam joga alkalmazandó.

68. § (1) A fél perbeli jog- és cselekvőképességére személyes joga alkalmazandó.

(2) Aki személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, de a magyar jog szerint cselekvőképes lenne, azt a magyar bíróság előtti eljárásban cselekvőképésnek kell tekinteni.

(3) A (2) bekezdés nem zárja ki, hogy a személyes joga szerint cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes személy helyett a személyes joga szerint jogosult törvényes képviselője járjon el.

(4) Külföldön nyilvántartásba vett jogi személy és jogi személyiség nélküli jogalany perképtességét – ellenkező bizonyításig – vélelmezni kell.

69. § (1) Ha a felek között az eljárás megindításának időpontjában ugyanabból a ténybeli alaptól származó, ugyanazon jog iránt külföldi bíróság előtt korábban indult eljárás van folyamatban, a magyar bíróság az eljárást – hivatalból vagy kérelemre – felfüggesztheti, feltéve, hogy a külföldi bíróság határozatának belföldi elismerése nem kizárt.

(2) A magyar bíróság az eljárást folytatja, ha a külföldi bíróság előtt az eljárást érdemi döntés nélkül megszüntették. A magyar bíróság az eljárást folytathatja, ha a külföldi eljárást felfüggesztették, vagy úgy ítéli meg, hogy a külföldi eljárás várhatóan nem fejeződik be észszerű időn belül. Ha az eljárás folytatására okot adó körülmény következik be, erről a felek kötelesek a bíróságot haladéktalanul tájékoztatni. A bíróság a felfüggesztés indokoltságát bármikor felülvizsgálhatja, e célból a feleket határidő tűzésével felhívja, hogy nyilatkozzanak a külföldi bíróság előtti eljárási cselekményekről.

(3) Az (1)–(2) bekezdés irányadó akkor is, ha a magyar bírósághoz külföldi bíróságnál előterjesztett keresettel összefüggő keresetet nyújtanak be.

(4) Ha a külföldi bíróság az ügy érdemében olyan határozatot hozott, amely belföldön elismerhető, a magyar bíróság az eljárást megszünteti.

(5) E törvény alkalmazásában az eljárás megindultnak tekintendő

a) az eljárást megindító irat bírósághoz történő benyújtásának időpontjában, feltéve, hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el megtenni az alperes részére történő kézbesítés érdekében előírt intézkedéseket, vagy

b) ha az iratot a bírósághoz történő benyújtást megelőzően kell kézbesíteni, abban az időpontban, amikor azt a kézbesítésére hatáskörrel rendelkező hatóság megkapja, feltéve, hogy a felperes ezt követően nem mulasztja el megtenni az irat bírósághoz történő benyújtása érdekében előírt intézkedéseket.

70. § (1) Magyar bíróság belföldön lévő személyre vagy vagyonra vonatkozóan a magyar jog szerinti ideiglenes intézkedést – beleértve a biztosítási intézkedést is – akkor is hozhat, ha az ügy érdemére vonatkozóan nem rendelkezik joghatósággal. Vagyont érintő ideiglenes intézkedés meghozatalának feltétele, hogy a joghatósággal rendelkező külföldi bíróság által az ügy érdemében hozott határozat belföldön való elismerésére lehetőség van.

(2) Az ideiglenes intézkedést az érintett személy tartózkodási helye, illetve az érintett vagyon fekvése szerint illetékes bíróság rendeli el.

(3) Ha a magyar jog az ideiglenes intézkedés hatályának fenntartásához előírja az ügy érdemében az eljárás megindítását, az ügy érdemére joghatósággal rendelkező külföldi bíróság előtti eljárást kell e célból figyelembe venni.

(4) Ha a joghatósággal rendelkező külföldi bíróság az (1) bekezdés alapján hozott intézkedés tárgyát érintő, belföldön elismerhető határozatot hoz, az ideiglenes intézkedés hatályát veszti.

71. § A miniszter bizonyítványt állít ki a magyar jogról, és az annak alkalmazása során követett gyakorlatról.

31. A nemzetközi jogsegély általános szabályai

72. § (1) Magyar bíróság külföldi bíróság jogsegélykérelmére nemzetközi szerződés, az Európai Unió közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa vagy viszonyosság alapján nyújt jogsegélyt.

(2) Viszonyosság hiányában a jogsegélykérelem a miniszter és a külpolitikáért felelős miniszter, továbbá szükség szerint az ügy tárgya szerint hatáskörrel rendelkező miniszter egyetértése esetén teljesíthető.

(3) A jogsegélykérelem teljesítését meg kell tagadni, ha az a magyar közrendbe ütközne.

32. Iratok kézbesítése

73. § (1) A megkeresett állam hatósága útján külföldön kézbesítendő iratot intézkedés végett a miniszterhez kell megküldeni.

(2) Ha nemzetközi szerződés az irat postai úton történő kézbesítését lehetővé teszi, a bíróság azt a címzettnek közvetlenül is megküldheti.

(3) Az irat nemzetközi szerződésben meghatározott feltételek teljesülése esetén a címzett tartózkodási helye szerint illetékes magyar külképviseleti hatóság útján is kézbesíthető. Ilyen esetben azt intézkedés végett a külpolitikáért felelős miniszterhez kell megküldeni.

(4) A külföldön teljesített kézbesítést szabályszerűnek kell tekinteni, ha az akár a magyar, akár a kézbesítés helyén irányadó jognak megfelel. Ha a kézbesítésre a (2) bekezdés alapján került sor, kézbesítési fikció alkalmazásának nincs helye.

74. § (1) A külföldi eljárásban keletkezett irat belföldi kézbesítése iránti jogsegélykérelmet a miniszter az abban foglaltaknak megfelelően továbbítja a (2) bekezdésben meghatározott bírósághoz vagy – a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar útján – az önálló bírósági végrehajtóhoz (a továbbiakban: végrehajtó).

(2) A kézbesítést a jogsegélykérelemnek megfelelően a címzettnek a jogsegélykérelemben megjelölt címe szerint illetékes járásbíróság (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróság) vagy a végrehajtó teljesíti.

(3) A bíróság vagy a végrehajtó a jogsegélykérelem átvételétől számított nyolc napon belül intézkedik a kézbesítés foganatosítása iránt.

75. § (1) A külföldi eljárásban keletkezett irat kézbesítése során a (2)–(5) bekezdésben meghatározott eltérésekkel a hivatalos iratok kézbesítésére vonatkozó belföldi jogszabályok szerint kell eljárni.

(2) Ha a kézbesítendő irat nincs ellátva hiteles vagy a megkereső állam joga által bírósági eljárás céljára alkalmasnak tekintett magyar nyelvű fordítással, az csak akkor kézbesíthető, ha a címzett az iratot önként elfogadja. Az ilyen irat címzett általi átvétele nem jelenti annak végleges elfogadását; a címzett az iratot az átvételtől számított tizenöt napon belül a kézbesítés iránti jogsegélykérelmet teljesítő belföldi bírósághoz vagy végrehajtóhoz visszaviheti vagy postára adhatja azzal, hogy azt mégsem fogadja el.

(3) Ha a (2) bekezdésben meghatározott fordítással el nem látott irat kézbesítése azért volt eredménytelen, mert a címzett az iratot nem vette át (az a bírósághoz „nem kereste” jelzéssel érkezett vissza), a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 137. § (2) bekezdésében meghatározott kézbesítési fikció nem alkalmazható.

(4) Ha a címzett az iratot a (2) bekezdésben meghatározottak szerint nem fogadja el, vagy azt a (3) bekezdésben meghatározott okból nem kézbesítették, a kézbesítés iránti jogsegélykérelmet teljesítő bíróság vagy végrehajtó a kézbesítés eredményét úgy állapítja meg, hogy az irat a magyar jog szerint nem tekinthető kézbesítettnek.

(5) A kézbesítés teljesítése során a megkereső külföldi bíróság kérelmére külföldi eljárási szabályt kell alkalmazni, ha ez nem sérti a magyar közrendet.

76. § (1) A kézbesítés iránti jogsegélykérelmet teljesítő bíróság vagy végrehajtó a kézbesítés megtörténtéről és annak időpontjáról, illetve a kézbesítés akadályáról és ennek okáról nyolc napon belül tájékoztatja a minisztert.

(2) Ha a kézbesítésre a 2005. évi XXXVI. törvénnyel kihirdetett, a polgári és kereskedelmi ügyekben keletkezett bírósági és bíróságon kívüli iratok külföldön történő kézbesítéséről szóló egyezményt kell alkalmazni, a miniszter a bíróság vagy a végrehajtó által közölt adatok alapján kiállítja az egyezmény 6. cikke szerinti tanúsítványt.

77. § (1) Az 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban e §-ban: a rendelet) 2. cikkének (1) bekezdése szerinti áttevő intézmény feladatait

- a) bírósági iratok esetében az a bíróság, amelynek eljárásában a kézbesítendő irat keletkezett,
- b) közjegyző eljárásában keletkezett iratok esetén az a közjegyző, akinek eljárásában az irat keletkezett,
- c) egyéb bíróságon kívüli iratok esetében a miniszter látja el.

(2) A rendelet 2. cikkének (2) bekezdése szerinti áttevő intézmény feladatait

- a) a címzettnek a jogsegélykérelemben megjelölt címe szerint illetékes járásbíróság (Budapesten a Pesti Központi Kerületi Bíróság) és
- b) a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar

látja el, azzal, hogy b) pont szerinti esetben a kézbesítést a címzett címe szerint illetékes végrehajtó teljesíti.

(3) A rendelet alapján előterjesztett jogsegélykérelem teljesítése során a 74. § (3) bekezdése megfelelően alkalmazandó.

(4) A rendelet 3. cikke szerinti központi szerv feladatait a miniszter látja el.

(5) A rendelet 4. cikkének (2) bekezdése alapján az áttevő intézmény a kézbesítendő iratokat postai úton, telefaxon és elektronikusan fogadja. A rendelet által rendszeresített formanyomtatványokat az áttevő vagy áttevő intézmény magyar, angol, német vagy francia nyelven fogadja.

(6) Ha a Pp. 137. § (2) bekezdésében meghatározott kézbesítési fikció alkalmazásával került sor a kézbesítés eredményének megállapítására, az áttevő intézmény az áttevő intézményt arról értesíti, hogy a kézbesítés beállt és annak időpontját e kézbesítési fikció alapján állapította meg, és azzal szemben a címzettet a Pp. 138. §-a szerinti kifogás illeti meg. Ha a bíróság a címzett kifogásának utóbb helyt ad, a külföldi áttevő intézményt egyidejűleg értesíti arról, hogy a kézbesítéshez fűződő jogkövetkezmények a magyar jog szerint hatálytalanok.

(7) Az áttevő intézmény a kézbesítés megtörténtéről és annak időpontjáról, illetve akadályáról és ennek okáról nyolc napon belül tájékoztatja az áttevő intézményt.

(8) A rendelet 13. cikke szerinti kézbesítési mód belföldön csak akkor alkalmazható, ha a címzett az áttevő tagállam állampolgára.

(9) A rendelet 13. cikke szerinti kézbesítési mód alkalmazása esetén a külföldön kézbesítendő iratot a 73. § (3) bekezdésének megfelelően kell továbbítani.

(10) A rendelet 15. cikke szerinti kézbesítési mód alkalmazására belföldön a végrehajtói kézbesítésre vonatkozó jogszabályok szerint kerülhet sor.

33. Bizonyításfelvétel

78. § (1) A külföldi bírósághoz előterjesztendő, bizonyításfelvétel iránti jogsegélykérelmet a miniszternek kell megküldeni.

(2) Ha a bizonyításfelvételre nemzetközi szerződés alapján diplomáciai vagy konzuli képviselő útján is lehetőség van, a bíróság a bizonyításfelvétel iránt a külpolitikáért felelős miniszter útján megkeresheti az illetékes magyar külképviseleti hatóságot.

(3) Magyar bíróság az előtte folyamatban lévő eljárás céljára nemzetközi szerződésben meghatározott esetben közvetlenül foganatosíthat bizonyítási cselekményt külföldön. Ilyen esetben a bizonyításfelvétel általános szabályai irányadóak azzal, hogy kényszerítő eszközök alkalmazásának nincs helye.

(4) Nemzetközi megállapodás vagy viszonyosság hiányában a bíróság a félnek – kérelmére – határidőt szabhat arra, hogy a bizonyítás lefolytatásáról a külföldi állam jogának megfelelő és a szükséghez képest felülhitelesítéssel ellátott közokiratot mutasson be.

(5) A külföldön lefolytatott bizonyítás szabályszerűségét a bizonyítás helyének joga szerint kell elbírálni, de azt akkor is szabályszerűnek kell tekinteni, ha a magyar jognak megfelel.

79. § (1) Külföldi bíróságtól érkező, belföldi bizonyításfelvétellel irányuló jogsegélykérelmet a miniszter – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel – továbbítja a (3) bekezdésben meghatározott bírósághoz.

(2) Ha a jogsegélykérelem olyan adat közlésére irányul, amely közhiteles nyilvántartásból közvetlenül beszerezhető, a miniszter az érintett nyilvántartást vezető szervet megkeresheti a kért adat közlése iránt.

(3) A bizonyításfelvételre irányuló jogsegélykérelem teljesítése annak a bíróságnak (Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróságnak) a hatáskörébe és illetékességébe tartozik, amelynek területén

a) a meghallgatandó személy belföldi lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye található,

b) a lefolytatandó szemle tárgya található, vagy

c) egyébként a bizonyítás a legcélszerűbben lefolytatható, így különösen ha több meghallgatandó személy belföldi lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye, illetve a szemle által érintett több tárgy különböző bíróságok illetékességi területén található.

(4) A bizonyításfelvételre irányuló jogsegélykérelem teljesítése során a magyar jog szerint kell eljárni. Külföldi eljárási szabályt csak a megkereső külföldi bíróság kérelmére kell alkalmazni, ha ez nem sérti a magyar közrendet.

(5) Ha a megkereső külföldi bíróság jelezte, hogy annak tagja, a külföldi eljárásban érdekelt felek vagy azok képviselői a jogsegélykérelem teljesítésénél jelen kívánna lenni, a jogsegélykérelmet teljesítő bíróság a jogsegélykérelem teljesítésének hatánapját ennek figyelembevételével tűzi ki. A bizonyításfelvétel hatánapjáról, helyszínéről és a részvételt érintő egyéb körülményekről a bíróság haladéktalanul értesíti a minisztert.

80. § (1) A miniszter nemzetközi szerződés alapján az e §-ban foglaltaknak megfelelően engedélyezheti, hogy a külföldi bíróság által e célra megbízottként kijelölt személy, illetve a külföldi bíróság tagja a külföldi eljárás céljára belföldön közvetlenül bizonyítási cselekményt fogatosítson.

(2) Az (1) bekezdés szerinti engedély iránti kérelmet a miniszterhez kell benyújtani magyar, angol, francia vagy német nyelven. A kérelemben meg kell jelölni az alábbiakat:

a) az eljáró külföldi bíróság megnevezését és ügyszámát,

b) az eljárásban érintett felek, illetve képviselőik nevét és címét,

c) az eljárás tárgyát,

d) az ügy tényállásának rövid leírását,

e) annak a személynek a nevét és elérhetőségi adatait, aki megbízottként vagy a bíróság tagjaként a bizonyítási cselekményt belföldön fogatosítani kívánja,

f) a belföldön fogatosítandó bizonyítási cselekményt,

g) annak a személynek a nevét és címét, akinek közreműködése a bizonyítási cselekmény fogatosításához szükséges.

(3) A kérelemhez csatolni kell a bizonyítást fogatosító, megbízottként eljáró személy részére a külföldi bíróság által hozott kirendelő határozatot vagy azzal egy tekintet alá eső okiratot.

(4) A miniszter a kérelemnek nem ad helyt, ha a fogatosítani kívánt bizonyítási cselekmény a magyar közrendbe ütközne.

(5) Ha a miniszter a kérelemnek helyt ad, értesíti a 79. § (3) bekezdés szerinti járásbíróságot, kivéve, ha a bizonyítási cselekmény fogatosítása a bíróság közreműködését nem igényli.

(6) Ha a bizonyítási cselekmény valamely személy meghallgatására irányul, e személyt a meghallgatását megelőzően

a) tájékoztatni kell arról, hogy

aa) közreműködése önkéntes, annak megtagadása miatt belföldön joghátrány nem érheti,

ab) a meghallgatás során jogosult anyanyelvét használni, és

ac) jogi képviselője a meghallgatás során jelen lehet, továbbá

b) tanúként történő meghallgatása esetén a Pp. tanú figyelmeztetésére vonatkozó szabályainak megfelelően figyelmeztetni kell.

(7) A (6) bekezdés szerinti tájékoztatást az (5) bekezdés alapján közreműködő bíróság nyújtja. Ha ilyen bíróság nincs, a miniszter a bizonyításfelvétel engedélyezésének feltételeként írja elő a tájékoztatás megkereső bíróság általi biztosítását, és a tájékoztatás megtörténtének a miniszter részére történő igazolását.

(8) Ha a meghallgatás fogatosításához tolmács közreműködése szükséges, a tolmács díjának megelőlegezéséről, illetve megtérítéséről a megkereső bíróság gondoskodik.

(9) A miniszter az e § szerinti bizonyításfelvétel engedélyezésekor egyéb feltételeket is megállapíthat.

81. § (1) Az 1206/2001/EK tanácsi rendelet (e §-ban a továbbiakban: rendelet) 3. cikkének (1) és (3) bekezdése szerinti központi szerv feladatait a miniszter látja el.

(2) A rendelet 1. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerinti jogsegélykérelem teljesítése a 79. § (3) bekezdésében meghatározott bíróság hatáskörébe és illetékességébe tartozik. Ha a jogsegélykérelmet fogadó bíróság azt állapítja meg, hogy annak teljesítése más bíróság hatáskörébe vagy illetékességébe tartozik, azt nyolc napon belül hivatalból megküldi ehhez a bírósághoz.

(3) A rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerinti, más tagállam bíróságától érkező kérelmet a miniszter fogadja és bírálja el, ennek során a 80. § (5)–(9) bekezdésében foglaltakat megfelelően alkalmazni kell.

(4) A rendelet által rendszeresített formanyomtatványokat a bíróság postai úton, telefaxon vagy elektronikusan, magyar, angol vagy német nyelven fogadja.

(5) Magyar bíróság az előtte folyamatban lévő eljárás céljára az Európai Unió tagállamában, Dánia kivételével, a rendelet 17. cikkében szabályozott módon kívül is fogatosíthat közvetlenül bizonyítási cselekményt. Ilyen esetben a bizonyításfelvétel általános szabályai irányadóak azzal, hogy kényszerítő intézkedések alkalmazásának nincs helye.

34. Immunitással kapcsolatos rendelkezések

82. § Ezen alcím alkalmazásában az államra történő utalás magába foglalja:

a) az államot,

b) az állam közhatalmat gyakorló szerveit, amikor e minőségükben járnak el, és

c) az állam képviselőiben eljáró személyeket, amikor e minőségükben járnak el.

83. § (1) A magyar állam elleni eljárásban – az e törvényben megállapított kivételekkel – kizárólag magyar bíróság járhat el.

(2) Külföldi állam elleni eljárásban – az e törvényben megállapított kivételekkel – magyar bíróság nem járhat el.

84. § (1) Az államot az eljárás tárgyától függetlenül nem illeti meg immunitás,

a) ha arról kifejezetten lemondott,

b) ha az eljárást maga indította, abba beavatkozott vagy az eljárásban érdemben perbe bocsátkozott, vagy

c) az állam által indított eljárásban előterjesztett viszontkereset tekintetében, ha az a jogvita tárgyát képező jogviszonyon alapul.

(2) Az államot nem illeti meg immunitás, ha az eljárás tárgya

a) az államnak polgári jogi szerződésből eredő joga vagy kötelezettsége, kivéve, ha a másik szerződő fél valamely más állam, vagy a szerződő felek eltérően állapodtak meg,

b) az állam és természetes személy közötti munkaszerződésből vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyból eredő jog vagy kötelezettség, feltéve, hogy a munkavégzés helye az eljárás helye szerinti állam területén van, illetve volt, kivéve, ha a munkavállaló a munkáltató államnak állampolgára vagy közhatalmi funkciót látott el,

c) az állammal szemben élet, egészség, testi épség megsértése vagy dologi kár okozása címén támasztott igény, feltéve, hogy a károkozó esemény vagy mulasztás az eljárás helye szerinti állam területén következett be, és a károsult annak időpontjában abban az államban tartózkodott,

d) az államnak az eljárás helye szerinti állam területén lévő ingatlanon fennálló joga, érdeke vagy birtoka, az ingatlan állam általi használata, vagy az ezekből eredő kötelezettségek,

e) az államnak az eljárás helye szerinti államban nyilvántartásba vett, vagy annak területén székhellyel vagy központi ügyintézési hellyel rendelkező jogi személyben vagy jogi személyiség nélküli jogalanyban fennálló tagsága, részesedése vagy érdekeltsége, illetve valamely abból eredő jog vagy kötelezettség,

- f) az államnak az eljárás helye szerinti államban megnyílt hagyatékkal kapcsolatos öröklési jogviszonya,
 g) az eljárás helye szerinti államban szellemi tulajdoni oltalom megadása, tartalma, illetve megszűnése,
 h) az eljárás helye szerinti államban fizetéseképtelenségi eljárás hatálya alá tartozó vagyon kezelése tekintetében az államot megillető jog vagy érdek, vagy
 i) polgári jogi szerződéssel összefüggő jogvita rendezésére az állam által kötött választottbírói megállapodás érvényessége, értelmezése vagy alkalmazása, az ilyen megállapodás alapján folytatott választottbírói eljárás, illetve az abban hozott határozat érvénytelenítése, kivéve, ha a választottbírói megállapodás eltérően rendelkezik.

85. § (1) E § alkalmazásában végrehajtás alatt a rendelkezési jogosultságot korlátozó ideiglenes és biztosítási intézkedést is érteni kell.

(2) Az immunitásról történő, 84. § (1) bekezdés szerinti lemondás nem jelenti a végrehajtás alóli mentességről való lemondást is.

(3) A külföldi állam belföldön fekvő vagyonára nem vezethető végrehajtás, kivéve, ha

- a) a külföldi állam ahhoz kifejezetten hozzájárult,
 b) a külföldi állam a vagyont az adott követelés kielégítésére elkülönítette, vagy
 c) a vagyon nem kereskedelmi jellegű kormányzati tevékenységen kívüli célra szolgál.

(4) A (3) bekezdés c) pontja alkalmazása szempontjából nem kereskedelmi jellegű kormányzati tevékenység céljára szolgál különösen

- a) az állam külképviseleteinek működését szolgáló vagyon,
 b) a katonai célú használatra szolgáló vagyon,
 c) a központi bank vagy más pénzügyi hatóság vagyona,
 d) az állam kulturális örökségéhez, archívumaihoz tartozó, elidegenítésre nem szánt vagyon,
 e) a tudományos, kulturális vagy történelmi kiállítás részét képező, elidegenítésre nem szánt vagyontárgyak.

86. § (1) Kizárólag magyar bíróság járhat el a külföldön diplomáciai képviselőként eljáró vagy egyébként a joghatóság alól mentes magyar állampolgár elleni eljárásban, kivéve, ha a magyar állam vagy a foglalkoztató nemzetközi szervezet a mentességről kifejezetten lemondott.

(2) Nem járhat el magyar bíróság Magyarországon diplomáciai képviselőként eljáró vagy egyébként a joghatóság alól mentes külföldi állampolgár elleni eljárásban, kivéve, ha a külföldi állam vagy a foglalkoztató nemzetközi szervezet a mentességről kifejezetten lemondott.

87. § (1) Külföldi államnak történő kézbesítésre az Európai Unió olyan általános hatályú, közvetlenül alkalmazandó jogi aktusa vagy olyan nemzetközi szerződés alkalmazandó, amely a kézbesítési jogsegélyt az adott állam tekintetében szabályozza, ennek hiányában az irat a külpolitikáért felelős miniszter útján kézbesítendő.

(2) Külföldi állam részére közvetlen postai úton iratok nem kézbesíthetők.

(3) Nemzetközi szervezetnek vagy mentességet élvező természetes személynek a külpolitikáért felelős miniszter útján kell az iratokat kézbesíteni.

X. FEJEZET

JOGHATÓSÁG

35. Általános szabályok

88. § E törvény egyéb joghatósági szabályaira tekintet nélkül kizárólag magyar bíróság járhat el

- a) olyan eljárásban, amelynek tárgya belföldön fekvő ingatlanon fennálló dologi jog vagy ilyen ingatlan bérlete, haszonbérlete,
 b) magyar állampolgárságú örökhatályú belföldi hagyatékát érintő hagyatéki eljárásban,
 c) belföldön kiállított okirat megsemmisítésére irányuló eljárásban,
 d) jogoknak, tényeknek és adatoknak belföldön vezetett közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzését érintő eljárásban,
 e) belföldi végrehajtást érintő eljárásban.

89. § E törvény egyéb joghatósági szabályaira tekintet nélkül magyar bíróság joghatósága kizárt

- a) olyan eljárásban, amelynek tárgya külföldön fekvő ingatlanon fennálló dologi jog vagy ilyen ingatlan bérlete, haszonbérlete,
 b) nem magyar állampolgár örökhatályú külföldi hagyatékát érintő hagyatéki eljárásban,
 c) külföldön kiállított okirat vagy értékpapír megsemmisítésére irányuló eljárásban,
 d) külföldi iparjogvédelmi jog megadásával, tartalmával és megszűnésével kapcsolatos eljárásban,
 e) külföldi székhelyű jogi személy vagy jogi személyiség nélküli jogalany (e pont alkalmazásában a továbbiakban együtt: jogi személy) alapításával, megszűnésével kapcsolatos eljárásban, a jogi személy nyilvántartásba vételének alapjául szolgáló szerződés vagy létesítő okirat érvényességével kapcsolatos eljárásban, illetve a jogi személy szervei által hozott határozatok felülvizsgálata iránti eljárásban,

f) jogoknak, tényeknek és adatoknak külföldön vezetett közhiteles nyilvántartásba történő bejegyzését érintő eljárásban,

g) külföldi végrehajtást érintő eljárásban.

90. § (1) Több alperes együttes perlése esetén magyar bíróság eljárhat valamennyi alperessel szemben, ha legalább az alperesek egyikének lakóhelye, illetve jogi személy vagy jogi személyiség nélküli jogalany székhelye vagy központi ügyintézésének helye (e fejezetben alkalmazásában a továbbiakban együtt: székhely) belföldön van, feltéve, hogy a keresetek között olyan szoros kapcsolat áll fenn, hogy az elkülönített eljárásokban hozott, egymásnak ellentmondó határozatok elkerülése érdekében célszerű azokat együttesen tárgyalni és róluk együtt határozni.

(2) A főkotelezett és a mellékkotelezett együttes perlése esetén a mellékkotelezett lakóhelyére vagy székhelyére tekintet nélkül eljárhat magyar bíróság, ha a főkotelezett lakóhelye vagy székhelye belföldön van.

(3) Ha magyar bíróság a kereset elbírálására joghatósággal rendelkezik, eljárhat a viszontkereset tekintetében is.

91. § A magyar bíróság joghatóságát – az e törvényben megállapított kivételekkel – megalapozza az is, ha az alperes anélkül, hogy kifogásolná a joghatóság hiányát, ellenkérelmet terjeszt elő (perbebocsátkozás).

36. Vagyonjogi ügyek

92. § Magyar bíróság eljárhat minden vagyonjogi ügyben, ha az alperes lakóhelye vagy székhelye belföldön van.

93. § Szerződéssel összefüggő jogvitában eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a vitatott kötelezettség teljesítési helye belföldön van. E § alkalmazásában a vitatott kötelezettség teljesítési helye

- a) az a hely, amelyet a felek a szerződésben teljesítési helyként kikötöttek, ennek hiányában
 b) ingó dolog értékesítése esetén az a hely, ahova a szerződés alapján az adott dolgot szállították, vagy szállítani kellett volna,
 c) szolgáltatás nyújtása esetén az a hely, ahol a szerződés szerint a szolgáltatást nyújtották, vagy kellett volna nyújtani, vagy
 d) egyéb szerződések esetében az a hely, amelyet a magyar jog a vitatott követelés teljesítési helyeként meghatároz.

94. § (1) Szerződésen kívüli kötelezésekkel összefüggő jogvitában eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a kötelezést keletkeztető jogi tény belföldön valósult vagy valósulhat meg, vagy annak eredménye belföldön következett vagy következhet be. E rendelkezést megfelelően alkalmazni kell a személyhez fűződő jogok megsértéséből eredő igényekre is.

(2) Bűncselekménnyel okozott kár megtérítése iránti, illetve a büntetőeljárásban érvényesített polgári jogi igény tekintetében magyar bíróság eljárhat, ha az eljárás alapjául szolgáló bűncselekmény magyar büntető joghatóság alá tartozik.

(3) Kártérítési járadék megállapítása vagy felemelése iránti perben eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a jogosult lakóhelye belföldön van.

95. § Magyar bíróság eljárhat olyan eljárásban, amelynek tárgya az eljárás megindulásának időpontjában belföldön található ingó dologon fennálló dologi jog.

96. § Külföldi székhelyű vállalkozás elleni perben eljárhat magyar bíróság akkor is, ha a vállalkozás belföldön fiókteleppel vagy képvisellel rendelkezik, és a jogvita utóbbi tevékenységével kapcsolatos, ideértve azt az esetet is, amikor a szerződést belföldön, a külföldi székhelyű vállalkozás képviselőjében kötötték.

97. § Vagyonjogi perben eljárhat magyar bíróság olyan alperes ellen is, aki belföldön lakóhellyel vagy székhellyel nem rendelkezik, feltéve, hogy az alperesnek belföldön végrehajtás alá vonható vagyona van. Az alperes belföldön lévő vagyonának tekintendő az alperest megillető követelés is, ha a követelés adósának lakóhelye belföldön található, vagy a követelést belföldön fekvő dolog biztosítja.

98. § (1) Öröklési perben magyar bíróság eljárhat akkor is, ha az örökös halálakor magyar állampolgár volt.

(2) Hagyatéki eljárásban eljárhat magyar közjegyző, ha az örökös halálakor magyar állampolgár volt, vagy ha a hagyaték belföldön található.

99. § (1) Joghatósági megállapodással a felek a felmerült, vagy – meghatározott jogviszonyból eredő – jövőbeli jogvitájuk esetére vagyonjogi ügyekben kiköthetik valamely állam bíróságainak, vagy egy vagy több meghatározott bíróságának joghatóságát.

(2) Semmis az a joghatósági megállapodás,

a) amellyel a felek külföldi bíróság joghatóságát kötik ki olyan ügyben, amelyben a magyar bíróság kizárólagos joghatósággal rendelkezik, vagy

b) amellyel a felek magyar bíróság joghatóságát kötik ki olyan ügyben, amelyben a magyar bíróság joghatósága kizárt.

(3) Joghatósági megállapodást a felek köthetnek

a) írásban,

b) szóban, írásbeli megerősítéssel,

c) a felek között korábban kialakított gyakorlatnak megfelelő formában, vagy

d) a nemzetközi kereskedelemben olyan formában, amely megfelel azoknak a kereskedelmi szokásoknak, amelyeket a felek ismertek vagy ismerniük kellett, és amelyeket az ilyen típusú szerződést kötő felek a szóban forgó üzletágban általánosan ismernek és rendszeresen figyelembe vesznek.

(4) A joghatósági megállapodást írásban kötöttnek kell tekinteni akkor is, ha a felek jognyilatkozatát tartósan rögzítő eszközön történt üzenetváltás útján jött létre.

(5) A joghatósági megállapodás létezésére és érvényességére – az e törvényben nem szabályozott kérdésekben – a joghatósági megállapodásban kikötött bíróság vagy bíróságok államának joga alkalmazandó.

(6) Ha a felek a joghatósági megállapodást egy másik szerződés részeként kötötték meg, a joghatósági megállapodást – annak létezése és érvényessége tekintetében – a szerződés többi feltételétől független megállapodásnak kell tekinteni.

(7) A joghatósági megállapodással kikötött joghatóság – a felek eltérő megállapodásának hiányában – kizárólagos. Ha azonban a felek külföldi bíróság joghatóságát kötötték ki, és e bíróság joghatóságának hiányát állapítja meg, a magyar bíróság az általános szabályok szerint megállapíthatja joghatóságát.

100. § (1) Magyar bíróság joghatósággal rendelkezik fizetésképtelenségi eljárás lefolytatására, ha az adós jogi személy létesítő okirat szerinti székhelye belföldön van, vagy belföldön olyan működési hellyel (fióktelep vagy más telephely) rendelkezik, ahol nem átmeneti jellegű tevékenységet folytat.

(2) Ha a magyar bíróság a fizetésképtelenségi eljárás lefolytatására joghatósággal rendelkezik, eljárhat a fizetésképtelenségi eljárásból származó és azzal szorosan összefüggő keresetek tekintetében is.

(3) Fizetésképtelenségi eljárásban a 91. § és a 99. § nem alkalmazható.

37. Családjogi és személyállapotú ügyek

101. § (1) A 2201/2003/EK tanácsi rendelet 7. cikkében meghatározott esetben magyar bíróság akkor rendelkezik joghatósággal házassági ügyekben, ha a házastársak egyike magyar állampolgár.

(2) A házasság létezésének vagy nemlétezésének megállapítása iránti eljárásra magyar bíróság joghatósággal rendelkezik, ha az egyik fél magyar állampolgár vagy az alperes szokásos tartózkodási helye belföldön van.

102. § (1) A házastársak személyi és vagyoni viszonyait érintő eljárásra magyar bíróság joghatósággal rendelkezik, ha

a) az alperes házastárs szokásos tartózkodási helye belföldön van,

b) a házastársak utolsó közös szokásos tartózkodási helye belföldön volt, feltéve, hogy az egyik házastárs szokásos tartózkodási helye a keresetindításkor továbbra is belföldön van, vagy

c) mindkét házastárs magyar állampolgár.

(2) Házassági vagyonjogi jogviszonyt érintő eljárásra magyar bíróság joghatósággal rendelkezik akkor is, ha az eljárás tárgyát képező vagyontárgy belföldön található.

(3) Ha az (1) bekezdésben meghatározott jogviszony házassági köteléket érintő eljárás keretében kerül rendezésre, magyar bíróság eljárhat akkor is, ha ezen eljárásra joghatósággal rendelkezik.

(4) Ha magyar bíróság joghatósággal rendelkezik az öröklési jogviszonyt érintő eljárásra, joghatósága kiterjed az örökösökkel összefüggő házassági vagyonjogi jogkérdés elbírálására is.

103. § Bejegyzett élettársi kapcsolat létezésével, érvényességével, megszűnésével, továbbá joghatásaival összefüggő eljárásra magyar bíróság akkor rendelkezik joghatósággal, ha

a) a kapcsolatot belföldön létesítették vagy

b) a bejegyzett élettársak legalább egyike magyar állampolgár.

104. § (1) Származás megállapítása iránti eljárásban magyar bíróság akkor rendelkezik joghatósággal, ha

a) a gyermek magyar állampolgár,

b) a gyermek szokásos tartózkodási helye belföldön van, vagy

c) az alperes, illetve több személy kötelező perben állása esetén legalább az egyik alperes szokásos tartózkodási helye belföldön van.

(2) Származás megállapítása iránti ügyekben a 91. § nem alkalmazható.

105. § (1) Örökbefogadás engedélyezése vagy felbontása iránti eljárásra magyar bíróság akkor rendelkezik joghatósággal, ha

a) az örökbefogadni kívánt gyermek, illetve az örökbefogadott gyermek magyar állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van, vagy

b) az örökbefogadó, illetve házastársak általi örökbefogadás esetén azok legalább egyike magyar állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van.

(2) Örökbefogadási ügyekben a 91. § nem alkalmazható.

106. § (1) A 2201/2003/EK tanácsi rendelet 14. cikkében meghatározott esetben magyar bíróság akkor rendelkezik joghatósággal a szülői felügyeletet, a kapcsolattartást és a gyámságot érintő eljárásra, ha a gyermek magyar állampolgár.

(2) A szülői felügyeletet, kapcsolattartást és gyámságot érintő ügyekben a 91. § nem alkalmazható.

107. § (1) Gondnoksággal kapcsolatos eljárásban magyar bíróság akkor rendelkezik joghatósággal, ha a gondnokság alá helyezendő, illetve a gondnokolt személy magyar állampolgár vagy szokásos tartózkodási helye belföldön van.

(2) Az (1) bekezdést megfelelően alkalmazni kell a más védelmi intézkedéssel kapcsolatos eljárásokra is.

(3) A gondnoksággal és más védelmi intézkedésekkel kapcsolatos ügyekben a 91. § nem alkalmazható.

108. § (1) Magyar bíróság joghatósággal rendelkezik holtak nyilvántartás vagy halál tényének megállapítása iránti eljárásra, ha az eltűnt személy

a) utolsó ismert szokásos tartózkodási helye belföldön volt, vagy

b) magyar állampolgár volt, és holtak nyilvántartását vagy halála tényének megállapítását belföldi jogi érdek – így különösen az eltűnt személy magyar állampolgárságú vagy belföldön lakóhellyel rendelkező házastársával vagy bejegyzett élettársával fennálló házassága vagy bejegyzett élettársi kapcsolata, illetve belföldön lévő vagyona jogi sorsának rendezése – teszi szükségessé.

(2) A holtak nyilvántartására illetve halál tényének megállapítására irányuló ügyekben a 91. § nem alkalmazható.

KÜLFÖLDI HATÁROZATOK ELISMERÉSE ÉS VÉGREHAJTÁSA

38. Általános szabályok

109. § (1) Külföldi bíróság határozatát el kell ismerni, ha

- a) az eljárás külföldi bíróság joghatósága e törvény alapján megalapozott volt,
- b) a határozat azon állam joga szerint, amelyben azt meghozták, jogerőre emelkedett vagy azzal egyenértékű joghatással bír, és
- c) a (4) bekezdésben meghatározott megtagadási okok egyike sem áll fenn.

(2) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, az eljárás külföldi bíróság joghatóságát akkor kell az (1) bekezdés a) pontja alkalmazásában megalapozottnak tekinteni, ha olyan joghatósági ok alapján járt el, amely e törvény alapján magyar bíróság joghatóságát megalapozná.

(3) Személyállapotí és családjogi ügyekben hozott határozatok elismerésével összefüggésben az eljárás külföldi bíróság joghatósága megalapozottságának vizsgálata során figyelembe kell venni a magyar állampolgár más állampolgárságát is.

(4) Nem ismerhető el a külföldi határozat, ha

- a) annak elismerése a magyar közrendbe ütközne,
- b) az, akinek terhére a határozatot hozták, az eljárásban sem személyesen, sem meghatalmazott képviselője útján azért nem vett részt, mivel az idézést és a keresetlevelet vagy az eljárás megindításának alapjául szolgáló egyéb iratot részére lakóhelyén vagy szokásos tartózkodási helyén nem kézbesítették olyan módon és időben, hogy a védekezésre módjában állt volna felkészülni,
- c) ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt azonos felek között magyar bíróság előtt az eljárás a külföldi eljárás megindítását megelőzően megindult,
- d) ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog tárgyában magyar bíróság azonos felek között korábban jogerős érdemi határozatot hozott, vagy
- e) ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog tárgyában a határozatot hozó bíróság államától eltérő külföldi állam bírósága azonos felek között korábban olyan jogerős érdemi határozatot hozott, amely belföldön az elismerés feltételeinek megfelel.

110. § Külföldi bírósági vagy más hatósági eljárásban kötött egyezség a határozatokra irányadó feltételek mellett ismerhető el és hajtható végre belföldön.

111. § Ha a külföldi határozat az annak elismerésére és végrehajtására a 2. § alapján alkalmazandó, Magyarország által kötött nemzetközi megállapodás feltételeinek nem felel meg, akkor is elismerhető és végrehajtható, ha az e törvény által megállapított feltételeknek megfelel. E rendelkezés alkalmazása szempontjából a viszonyosságot az adott állammal fennállónak kell tekinteni.

112. § A 39–40. alcímben szabályozott jogviszonyok tárgyában hozott külföldi határozatok elismerésére az elismerés általános szabályait a 39–40. alcímben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

39. Vagyonjogi ügyekben hozott határozatok

113. § (1) Vagyonjogi ügyekben hozott határozatok elismerésének további feltétele, hogy Magyarország és a határozatot hozó bíróság állama között viszonyosság álljon fenn.

(2) Viszonyosság fennállásának hiányában is elismerhető a határozat, ha

- a) az ügyben a magyar bíróság joghatósága kizárt volt, vagy
- b) az ügyben eljárás külföldi bíróság joghatósága a felek olyan megállapodásán alapult, amely a magyar jog rendelkezéseinek megfelel.

114. § (1) A fizetési képtelenségi eljárásban hozott határozatok elismerésének további feltétele, hogy Magyarország és a határozatot hozó bíróság állama között viszonyosság álljon fenn.

(2) A külföldi fizetési képtelenségi főeljárás elismerése nem zárja ki, hogy magyar bíróság előtt másodlagos fizetési képtelenségi eljárás induljon.

(3) A külföldi fizetési képtelenségi főeljárást megindító határozat csak akkor rendelkezik belföldön az eljárás megindításának helye szerinti állam jogában meghatározott joghatóságokkal, ha belföldön nem indul másodlagos fizetési képtelenségi eljárás.

(4) A külföldi fizetési képtelenségi főeljáráshoz kapcsolódó egyes joghatások elismerésére vonatkozóan jogszabály további feltételeket és külön eljárási rendet állapíthat meg.

115. § Az örökléssel kapcsolatos eljárásokban az eljárás külföldi bíróság joghatóságát akkor kell megalapozottnak tekinteni, ha az

- a) az örökös halála időpontjában fennállt szokásos tartózkodási helyén vagy
- b) az örökös állampolgárságán alapult.

40. Családjogi és személyállapotí ügyekben hozott határozatok

116. § (1) A házasság létezésével, érvényességével és felbontásával összefüggő eljárásokban az eljárás külföldi bíróság joghatóságát akkor kell megalapozottnak tekinteni, ha az

- a) az alperes házastárs szokásos tartózkodási helyén,
- b) a házastársak utolsó közös szokásos tartózkodási helyén, vagy
- c) a házastársak közös állampolgárságán alapult.

(2) A külföldi bíróságnak a bíróság államának joga szerint jogerős vagy azzal egyenértékű joghatással bíró, a házasság létezésével, érvényességével vagy felbontásával összefüggő határozatát, ha az elismerést a magyar állampolgárságú házastárs maga kéri, és a 109. § (4) bekezdésében meghatározott megtagadási okok egyike sem áll fenn, akkor is el kell ismerni, ha a külföldi bíróság joghatósága e törvény szerint nem megalapozott.

(3) Az (1) bekezdés szerinti, illetve a házastársak személyes viszonyaival összefüggő határozatok elismerése megtagadásának – a 109. § (4) bekezdés c)–e) pontjában foglaltaktól eltérően – akkor van helye, ha

- a) ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog iránt magyar bíróság előtt az eljárás a külföldi eljárás megindítását megelőzően megindult,
- b) ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog tárgyában magyar bíróság korábban jogerős érdemi határozatot hozott, vagy
- c) ugyanabból a ténybeli alapból származó ugyanazon jog tárgyában a határozatot hozó bíróság államától eltérő külföldi állam bírósága korábban olyan jogerős érdemi határozatot hozott, amely belföldön az elismerés feltételeinek megfelel.

117. § (1) A bejegyzett élettársi kapcsolat létezésével, érvényességével és megszűnésével összefüggő eljárásokban az eljárás külföldi bíróság joghatóságát akkor kell megalapozottnak tekinteni, ha az

- a) az alperes bejegyzett élettárs szokásos tartózkodási helyén,
- b) a bejegyzett élettársak utolsó közös szokásos tartózkodási helyén,
- c) a bejegyzett élettársak közös állampolgárságán, vagy
- d) a bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttének helyén alapult.

(2) A 116. § (2)–(3) bekezdését a bejegyzett élettársi kapcsolat létezésével, érvényességével és megszűnésével összefüggő határozatokra megfelelően alkalmazni kell.

118. § A szülői felügyelettel, kapcsolattartással és gyámsággal kapcsolatos eljárásokban az eljárás külföldi bíróság joghatóságát akkor kell megalapozottnak tekinteni, ha

- a) az a gyermek szokásos tartózkodási helyén alapult, vagy
- b) a gyermek szüleinek házassági köteléke tárgyában eljárás bíróság hozta a határozatot, feltéve, hogy a házasságot érintő eljárásra joghatósága a 101. § alapján megalapozott volt.

119. § A családjogi és a bejegyzett élettársi kapcsolatból származó tartással kapcsolatos eljárásokban az eljáró külföldi bíróság joghatóságát akkor kell megalapozottnak tekinteni, ha az

- a) az alperes szokásos tartózkodási helyén alapult,
- b) a tartásra jogosult szokásos tartózkodási helyén alapult, vagy
- c) személyi állapot, szülői felügyelet vagy gyámság tárgyában eljáró bíróság hozta a határozatot, feltéve, hogy joghatósága a személyi állapotot érintő eljárásra a 101. §, illetve a 103. § alapján, szülői felügyeletet vagy gyámságot érintő eljárásra a 106. § alapján megalapozott volt, és a tartási követelés járulékos jellegű volt.

120. § (1) A magyar állampolgár gyermek örökbefogadásával kapcsolatos eljárásban hozott határozat a 109. §-ban megállapított feltételeken túl csak akkor ismerhető el, ha az örökbefogadást a magyar gyámhatóság jóváhagyta. Nincs szükség a magyar gyámhatóság jóváhagyására annak a többes állampolgárságú gyermeknek az esetében, akinek egyik állampolgársága magyar és a szokásos tartózkodási helye a határozat meghozatalakor a másik állampolgársága szerinti államban volt, feltéve, hogy az örökbefogadást a másik állampolgársága szerinti állam bírósága már jóváhagyta.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérően, a külföldi bíróságnak a bíróság államának joga szerint jogerős vagy azzal egyenértékű joghatással bíró határozatát, ha az elismerést a magyar jog szerint nagykorúvá vált magyar állampolgárságú örökbefogadott maga kéri, és a 109. § (4) bekezdésében meghatározott megtagadási okok egyike sem áll fenn, akkor is el kell ismerni, ha a magyar gyámhatóság az örökbefogadást nem hagyta jóvá vagy a külföldi bíróság joghatósága e törvény szerint nem megalapozott.

121. § A 109. § (4) bekezdés c)–e) pontja helyett a 116. § (3) bekezdés a)–c) pontja szerinti esetekben van helye

- a) a származással,
 - b) az örökbefogadással,
 - c) a szülői felügyelettel, kapcsolattartással és gyámsággal,
 - d) a gondnoksággal és más védelmi intézkedésekkel,
 - e) a holtak nyilvántartással és a halál tényének megállapításával, és
 - f) a névvisseléssel
- kapcsolatos határozatok elismerése megtagadásának.

41. Eljárási rendelkezések

122. § (1) A külföldi határozat elismerése külön eljárást nem igényel. Az elismerhetőség kérdését jogszabály eltérő rendelkezése hiányában az a bíróság vizsgálja, amelynek eljárásában az felmerül.

(2) Az érdekelt külön eljárásban is kérheti a bíróságtól annak megállapítását, hogy a külföldi határozat belföldön elismerhető. Az ilyen kérelem tárgyában a bíróság nemperes eljárásban határoz.

(3) Az eljárásra

a) az ellenérdekű fél belföldi lakóhelye (székhelye), ennek hiányában szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság (Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság), külföldi választottbírósági határozat esetén törvényszék (Budapesten a Fővárosi Törvényszék),

b) ennek hiányában a kérelmező belföldi lakóhelye (székhelye), ennek hiányában szokásos tartózkodási helye szerinti törvényszék székhelyén működő járásbíróság (Budapesten a Budai Központi Kerületi Bíróság), külföldi választottbírósági határozat esetén törvényszék (Budapesten a Fővárosi Törvényszék), vagy

c) ha pedig a kérelmezőnek sincs belföldön lakóhelye (székhelye), szokásos tartózkodási helye, a Budai Központi Kerületi Bíróság, külföldi választottbírósági határozat esetén a Fővárosi Törvényszék

rendelkezik hatáskörrel és kizárólagos illetékességgel.

(4) Az eljárásra – ideértve az igénybe vehető jogorvoslatokat is – a bírósági végrehajtásról szóló törvénynek a végrehajtási tanúsítvány kiállítására vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

(5) A külföldi határozat érdemi felülvizsgálatának nincs helye. A határozat belföldi elismeréséhez megkívánt, a 109. § (1) bekezdés a)–b) pontja, a 113. § (1) bekezdése, a 114. § (1) bekezdése és a 120. § (1) bekezdése szerinti feltételek fennállását, továbbá a 109. § (4) bekezdés a) pontja szerinti megtagadási ok hiányát hivatalból kell vizsgálni, míg a 109. § (4) bekezdés b)–e) pontja szerinti megtagadási okok hiányát ellenkező bizonyításig vélelmezni kell.

(6) Ha a határozat elismerésére vonatkozó feltételek fennállnak, a bíróság az érdekelt kérelmére biztosítási intézkedést rendel el a bírósági végrehajtásról szóló törvény szabályai szerint. A biztosítási intézkedés elrendelése a végrehajtási tanúsítvány kiállításának nem akadályozza.

123. § A bírósági végrehajtásról szóló törvénynek megfelelően végrehajthatóvá nyilvánított külföldi határozatot belföldön az erre irányadó jogszabály rendelkezései szerint lehet végrehajtani.

XII. FEJEZET

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

42. Felhatalmazó rendelkezés

124. § Felhatalmazást kap a miniszter, hogy a nemzetközi jogsegélyre és a külföldi határozatok elismerésére és végrehajtására vonatkozó viszonzosság fennállását rendeletben állapítsa meg.

43. Hatályba léptető rendelkezés

125. § E törvény 2018. január 1. napján lép hatályba.

44. Átmeneti rendelkezések

126. § (1) A 31–33. alcím rendelkezéseit a folyamatban lévő eljárásokra is alkalmazni kell.

(2) A 38–40. alcím rendelkezéseit az e törvény hatálybalépése után hozott határozatokra kell alkalmazni.

(3) A (2) bekezdéstől eltérően, a magyar állampolgár személyi állapotát és családjogi jogviszonyait érintő olyan külföldi határozatot, amely a 109–111. § és a 116–121. § rendelkezéseinek megfelel, akkor is el kell ismerni, ha azt e törvény hatálybalépése előtt hozták.

45. Európai uniós követelményekre utaló rendelkezések

127. § (1) E törvény 44. § (4) bekezdése a pénzügyi biztosítékokról szóló megállapodásokról szóló, 2002. június 6-i 2002/47/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének való megfelelést szolgálja.

(2) E törvény

a) 81. §-a a polgári és kereskedelmi ügyekben a bizonyításvétel tekintetében történő, a tagállamok bíróságai között együttműködéséről szóló, 2001. május 28-i 1206/2001/EK tanácsi rendeletnek,

b) 101. § (1) bekezdése és 106. §-a a házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i 2201/2003/EK tanácsi rendeletnek,

c) a 59. §-a a szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló („Róma II.”), 2007. július 11-i 864/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek,

d) 77. §-a a tagállamokban a polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”) és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletnek,

e) 30. §-a a házasság felbontására és a különválásra alkalmazandó jog területén létrehozandó megerősített együttműködés végrehajtásáról szóló, 2010. december 20-i 1259/2010/EU tanácsi rendeletnek,

f) 3. § *c)* pontja a polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek

a végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

46. Módosító rendelkezések

128–133. §

47. Hatályon kívül helyező rendelkezések

134. §